

ŞUBAT AYI MECLİS TOPLANTISI - 26.02.2020 -

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Basınıımızın Güzide Temsilcileri,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.
Şubat Ayı Meclis toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli Meclis Üyeleri,

Daha önce benzerlerini görmediğimiz sıklıkta ve yaygınlıkta doğal afetler yaşamaktayız. Ülkemizin batısından doğusuna uzanan genişlikte bir deprem afeti hepimizi derinden etkilemektedir. Geçen ay Elazığ ve Malatya’da geçtiğimiz günlerde de Van ilimizde yaşanan depremlerde maalesef can kayıplarımız olmuştur. Öte yandan Van’daki çığ felaketlerinde hayatını kaybeden vatandaşlarımız da bizleri derinden üzmüştür. Yaşamını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yakınlarına ve bütün ülkemize baş sağlığı diliyorum.

Ülkemiz bir taraftan doğal afetlerin yarattığı tahribat ve acıyla uğraşırken diğer taraftan da özellikle Suriye ve Libya kaynaklı dış tehditlerle baş etmeye çalışmaktadır. Doğu Akdeniz’deki haklarımızı yok saymaya çalışan koalisyonun hamlelerini akılcı ve sürdürülebilir politikalarla boşa çıkarmak en önemli görevlerimizdendir. Diğer taraftan Suriye sınırımıza yığılmakta olan yeni göç dalgaları bizler için ilave bir tehdittir. Bu tehdidi de kalıcı ve insani koşullarda bertaraf etmek öncelikli görevimizdir. Ülkemize yönelik tehditleri ortadan kaldırmak uğruna canlarını feda eden kahraman şehitlerimize Allah’tan rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Birkaç aydır, önce Çin’in sonra bütün dünyanın korkulu rüyası haline gelen ve 3.000’e yakın can alan Koronavirüs’ün bir salgın haline dönüşmemesi için bütün ülkeler seferber olmuş durumdadır. Ülkemizde şimdilik korkulacak bir durum olmamasına rağmen özellikle komşumuz İran’daki son gelişmeler, teyakkuzda olmamızı gerektirmektedir. Virüs sadece halk sağlığı açısından değil ekonomik gelişmeler açısından da ciddi bir risk faktörü haline gelmiştir.

Değerli Üyeler,

Ülkemiz ve kentimiz ekonomide 2019 yılını, 2018’e göre daha iyi koşullarda geçirmiştir. Bu tespitimizi geçen ayki toplantımızda sizlerle paylaşmıştık. Ayrıca kentimiz, ülke ekonomisinden tarım ve turizm sektörleri sayesinde daha iyi bir ivmelenme yakalamıştır. Nitekim geçtiğimiz günlerde açıklanan 2019 yılına ait bazı temel göstergeler de yapmış olduğumuz tespitleri doğrulamaktadır. Örneğin; 2019 yılında ülkemiz bitkisel üretim miktarında yüzde 2’lik bir büyüme sağlarken kentimiz yüzde 2,6’lık bir büyüme gerçekleştirmiştir. Bu demektir ki bizim geçen yılki bitkisel üretim miktarı büyümemiz, ülkemiz genelinden yüzde 30 daha yüksektir. Bu durum geçtiğimiz yıllarda sıklıkla karşılaştığımız bir durum değildir. Üçüncü çeyrek sektörel milli gelir büyüme rakamlarından da hatırlayacağınız gibi daralan ekonomide tarım, en yüksek büyüme gösteren sektör olmuştur. 2019 yılı bitkisel üretim miktarları da bize göstermektedir ki bu yükseklik sadece değer artışıyla değil, gerçekleştirilen üretim miktarı artışıyla da sağlanmıştır.

2019 yılında toplam tarım topraklarımız bakımından da kentimiz için büyüme söz konusu olmuştur. Öyle ki, Türkiye’de 2019 yılında tarım alanları yüzde yarım küçülürken Antalya’da yüzde yarımılık büyüme sağlanmıştır.

Örtüaltı alan büyümesinde ise dikkat çekici bir gelişme söz konusudur. Mevcut durum itibariyle ülkemizin örtüaltı üretim merkezi olma özelliğine sahip olsak da nispi büyüme hızları itibariye aleyhimize bir eğilim bulunmaktadır. Örneğin; 2019 yılında örtüaltı arazi varlığı Antalya’da yüzde 1,1 büyürken Türkiye’de yüzde 2,3 büyümüştür. Diğer taraftan örtüaltı üretim miktarında önemli bir yere sahip olan domates üretiminde ise 2019 yılı büyümesi Antalya’da yüzde 1 olurken Türkiye’de yüzde 5 olarak gerçekleşmiştir. Bu iki örnek bize gelecekte kentimiz örtüartı üretimi ve ürünleri bakımından ciddi yenilenme kararlarını vermemiz gerektiğini göstermektedir. Bugünden örtüaltı üretim avantajlarımızı devam ettirebileceğimiz yeni alanlar ve ürünler araştırmasını yapmaya başlamalıyız. Aksi halde yakın bir gelecekte rekabetçi özelliklerimizi kaybetme tehdidiyle karşı karşıya kalabiliriz.

Değerli Arkadaşlar,

Tarımsal üretim ve ticaretiyle ilgili bazı değerlendirmelerde bulunmuşken Borsamızın 2019 yılı performansından da bahsetmek isterim.

2019 yılı Borsamız işlem hacmi itibariyle yüzde 18’lik bir büyümeyle geçmiştir. Bu büyümede ana gruplar ve işlem hacmi ağırlıkları itibariyle; hayvansal gıda maddeleri grubu yüzde 53’lük büyüme gerçekleştirmiştir. Yaş meyve ve sebze ile çeşitli maddeler ana grupları ise yüzde 18’in üzerinde büyüyerek toplam büyümeye ciddi katkılar sağlamışlardır. Hububat ve tekstil hammaddeleri grupları ise 2019 yılında işlem hacmi itibariyle daralma yaşamışlardır. Ticaret borsaları içerisinde Borsamız 2019 yılını, işlem hacmi büyümesi bakımından ortalamanın üzerinde tamamlamıştır.

Değerli Üyeler,

Gerek Borsamızın gerek kentimizin 2019 yılını Türkiye ortalamasının üzerinde bir ekonomik ivmelenmeyle tamamladığımızı ilişkin diğer göstergeler şunlardır:

- 2019 yılında kentimiz iş dünyasına katılan şirket sayısında yüzde 10’luk artış yaşanırken Türkiye’de yüzde -1 azalmıştır. Diğer taraftan kapanan şirket sayısında kentimizde yüzde 12 artış yaşanırken Türkiye’de yüzde 5 artış görülmüştür.
- Protesto Edilen Senet Tutarlarında ise; kentimizde yüzde 1’lik artış yaşanırken ülkemizde yüzde 13’lük artış görülmüştür. Benzer kapsamdaki karşılıksız çek tutarlarında ise kentimizde yüzde -14’lük azalışa karşılık ülkemizde yüzde -7’lik bir azalma söz konusu olmuştur. Bu durum kentimiz iş dünyasının borcuna sadık olma karakteristiğini 2019 yılında da korunduğunu göstermektedir. Borcumuza sadık olmada ve ekonomik ivmelenme tespitlerimizin doğal sonucu olarak ibrazında ödediğimiz çek tutarlarında da ülkemiz ortalamasının çok üzerinde bir performans göstermiş durumdayız. Öyle ki kentimiz iş dünyasının ibrazında ödediği çek tutarı yüzde 19 artarken ülkemiz ortalaması yüzde -2 azalmıştır.
- 2019 yılında kullanılan kredi miktarı kentimizde yüzde 12 ülkemizde ise yüzde 13 artmıştır. Kredi kullanımına sektörler itibariyle baktığımızda ise; tarımda ve turizmde ülke ortalamasının iki katı bir artış yaşamışız. Tarımda; kentimizde yüzde 11 ülkemizde ise yüzde 6’lık artış yaşanırken turizmde ise; kentimizde yüzde 24 ülkemizde ise yüzde 12’lik artış yaşanmıştır. Toptan ticaret kesiminin kredi kullanımında kentimizde değişim olmazken

ülkemizde yüzde 19 artış görülmüştür. İnşaatla ise kentimizdeki yüzde -12'lik azalışa karşılık ülkemizde yüzde 1'lik artış söz konusu olmuştur.

Değerli Meclis Üyeleri,

2019 yılının nispeten ekonomik hareketlenmeyle geçirmiş olmamızın öncü belirleyicileri döviz, enflasyon ve faiz seviyelerindeki iyileşmeler olmuştur. Özellikle yüzde 24'ten yüzde 11,50'ye düşen merkez bankası faizi hem bireysel kredilerin hem de ticari kredilerin faiz oranlarında ciddi düşüşler sağlamıştır. Buna karşılık döviz, 2018 yılındaki hareketliliğe sahip olmamıştır. Diğer taraftan enflasyon da bu iyileşmeye önemli katkı sağlamıştır. Sonuç olarak yıllık enflasyon yüzde 12 döviz artışı ise yüzde 9 düzeyinde kalmıştır. Yani 2019 yılında enflasyonun oldukça altında kalan bir döviz artışı yaşanmıştır.

2020 yılı beklentilerimizi oluştururken bir taraftan bu gerçekleştirmeleri aklımızda tutmalı diğer taraftan da 2020 yılı için ülkemiz ve dünya gündeminde oluşmakta olan değişkenleri dikkate almalıyız. Beklentilerimizi bu iki referansla oluşturmalıyız. Önümüzdeki aylar boyunca enflasyonda ciddi baz etkisi faydası yoktur. Faizde de daha fazla inilebilecek seviyeye sahip değiliz. Diğer taraftan yılsonu itibariyle en az enflasyon kadar döviz fiyatı artışı da beklemeliyiz. Dünya ile ilgili konularda da başta Amerika, Çin ve İngiltere, Avrupa Birliği ticaret düzenlemeleriyle Koronavirüs'ün ticarete ve turizme yansımaları 2020 yılı beklentilerimiz için belirleyici olmalıdır.

Kıymetli Arkadaşlar,

Şubat ayında da meslek komitelerimiz toplantılarını etkili ve bizlere karar desteği sağlayacak duyarlılıkta gerçekleştirmişlerdir. Bu toplantılardan özellikle sizlerle paylaşmak istediğim konuların bazıları şunlardır:

- 2019/2020 zeytin ve zeytinyağı sezonumuz geçmiş yıllara göre üreticilerimizi ve ticaret erbabımızı memnun edecek rekolte ve kalite yüksekliği ile tamamlanmıştır. Bu sezon başında sizlerde paylaştığım gibi rekoltemiz 70.000 ton zeytin ve 12.000 ton zeytinyağı olarak gerçekleşmiştir. Ancak son dönemde özellikle doğu ilçelerimizde zeytin ağaçlarının sökülerek yerine avokado gibi ağaçların dikildiği yönünde bilgiler almaktayız. Arkadaşlarımdan ricam zeytinden vazgeçmek yerine ticari açıdan faydalı gördükleri ağaçları zeytinliklerin dışındaki arazilere dikmeleridir. Biliyorsunuz yöremize ait tavşan yüreği zeytinin coğrafi işaretini aldık. Ayrıca tavşan yüreği zeytinyağının ABD ve İtalya gibi pek çok ülkedeki yarışmalardan birinciliklerle döndüğünü de biliyoruz. Yarattığımız farklarla tavşan yüreği zeytinyağının fiyatı diğerlerine göre ciddi yüksek seviyelerdedir. Üstelik mevcut kapasitemiz de talebi karşılayamamaktadır. Yeni zeytin bahçesi kuracaklara da tavsiyemiz tavşan yüreğini tercih etmeleridir. İlgili komite toplantımız ve sektör üyeleriyle yapmış olduğumuz ankette ise; karasu ve prina atıklarının bertaraf edilmesi sorunu, Suriye'den yapılan ithalat ve elektrik maliyetlerindeki artışlar öne çıkmıştır. Atıkların bertaraf edilmesiyle ilgili konuları yerel düzeyde çözüme kavuşturmak için takip ederken ithalat ve elektrik maliyetleri konusunda düzenleyici kurumlardan gerekli adımların atılmasını bekliyoruz.
- Yaş meyve sebze konusunda faaliyet gösteren ilgili komitemizde ise; Rusya'ya domates ihracatımızda son dönemde kotanın getirdiği zorluklar nedeniyle üyelerimizin sıkıntılı günlerden geçtiği belirtilmişti. Üyelerimizin beklentisi eski kırgınlıkların unutulması ve kotaların kaldırılması yönündeydi ancak dün alınan bir kararla kota 200 bin tona yükseltildi. Antalya'nın sesini duyan ve kotanın artırılması için emek sarf eden herkese teşekkür

ediyoruz. Ancak önce 50 daha sonra 100 ve 150 bin tona bugün ise 200 bin tona yükseltilecek kotalarla ticaret gelişmez. Beklentimiz kotaların olmadığı, gümrüklerdeki işlemlerin ve ticaretin kolaylaştırıldığı bir ticaret düzenidir.

- Yine komitelerimizde gündeme gelen Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) ve Elektronik Belge ve Defter Uygulamaları'na geçişte ciddi problemler yaşayan üyelerimizin sorunlarının giderilmesi için önümüzdeki günlerde birer bilgilendirme ve sorun giderme toplantısı düzenleyeceğiz.

Değerli Arkadaşlarım,

Kentimizi yakından ilgilendiren Antalya'nın Kumluca ilçesindeki Tekirova-Adrasan-Gelidonya Burnu arası, Konyaaltı ilçesindeki Geyikbayırı-Trebenna Antik alanlarının "kesin korunacak hassas alan" olarak tanımlanması ve 2020 yılının Patara Yılı ilan edilmesi kararlarını hem tarihsel alan ve varlıklarımızın korunması hem de daha fazla tanıtılması için memnuniyetle karşıladığımızı ifade etmek isterim.

Sözlerime son verirken,

Kentimizin tanıtımı için şubat ayı içerisinde gerçekleşen Beyazdan Maviye Antalya "Kay-Sür-Yüz" etkinliği için Antalya Ticaret ve Sanayi Odamıza ve "Tour of Antalya" etkinliğinde emeği geçen tüm kurumlara teşekkür ederiz.

Saygılarımla,

ALİ ÇANDIR

